

کوتاه از جامعه

افراد واکسینه‌شده ناقل نیستند

پیام طبرسی، رئیس بخش عفونی بیمارستان مسیح دانشوری گفت: فردی که واکسینه می‌شود امکان دارد بین دوز اول و دوم کرونا بگردد، اما ناقل نخواهد بود. وی ادامه داد: بنابراین افرادی که واکسن کرونا دریافت می‌کنند، برای کسی باعث ایجاد خطر نخواهند بود. طبرسی افزود: واکسن‌های کرونا با انواع مختلفی که دارند باعث ناقل شدن فرد واکسینه‌شده نخواهند بود و حتی برای خودشان هم باعث خطر نیستند، چون افراد هر واکسنی که تزریق کنند، واکسن کرونا یا آنفلوآنزا، ممکن است کمی بدن‌درد و تب داشته باشد. / ایلنا

احتمال وجود کرونای هندی و آفریقایی در تهران

علیرضا زالی، فرمانده عملیات مقابله با کرونا در کلانشهر تهران درباره شناسایی ویروس موتاسیون‌یافته هندی و آفریقایی در تهران گفت: با توجه به توانایی‌های انجام‌شده هنوز شواهد قطعی از ویروس‌های جهش‌یافته در تهران را رصد نکردیم اما قطعا در تهران هم ویروس جهش‌یافته وجود دارد. وی افزود: وقتی در استان‌های متعدد تعداد قابل توجهی از این نوع ابتلا گزارش شده است، بدون تردید در تهران هم انواع جهش‌یافته وجود دارد زیرا تهران حجم بالایی از ارتباطات بین استانی را تجربه می‌کند و مقصد بسیاری از سفرهاست. به گفته زالی، بنابراین دور از انتظار نیست در تهران هم انواع جهش‌یافته مشاهده شود. / ایسنا

وضعیت منابع آبی، خوب نیست

احمدرضا لاهیجان‌زاده، معاون محیط‌زیست دریایی سازمان حفاظت محیط‌زیست نسبت به وضعیت تالاب‌ها در سال جاری با توجه به خشکسالی و کاهش بارش‌ها در تمام حوضه‌های آبریز هشدار داد و گفت: در سال جاری وضعیت مناسبی از لحاظ منابع آبی نداریم. وی افزود: از سوی دیگر در مقایسه با خشکسالی‌های دیگر مشاهده می‌شود در سال آبی جاری، در تمام حوضه‌های آبریز کاهش بارش یکسان داشتیم درحالی‌که در سال‌های قبل در زمان خشکسالی برخی حوضه‌های آبریز شرایط نرمال داشتند. / جام جم دیلی

استانداردسازی مدارس سنگی عشایر نیازمند ۴۰۰۰ میلیارد

مهر... رخشانی‌مهر، رئیس سازمان نوسازی مدارس گفت: تبدیل ۴۰۰۰ «مدرسه سنگی» در مناطق عشایری به مدارس استاندارد، به ۴۰۰۰ میلیارد تومان بودجه نیاز دارد. وی افزود: سال ۱۴۰۰ را به نام مدارس عشایری نام‌گذاری کرده‌ایم و هدف‌گذاری ما، حل‌وفصل وضعیت این مدارس است که امیدواریم به‌واسطه این تفاهم‌نامه همکاری بتوانیم زودتر اهداف این بخش را محقق سازیم.

وی به وضعیت مدارس ابتدایی عشایری اشاره کرد و ادامه داد: در بحث مدارس عشایری باید درباره دوره‌های آموزشی به تفکیک صحبت کنیم. در مورد مقطع ابتدایی باید دسترسی دانش‌آموزان را به مدرسه فراهم کنیم که پیش از این همیشه استفاده از کانکس در دستورکار آموزش‌وپروورش بوده است. / ایرنا

احتمال واکسیناسیون افرادی که پای صندوق‌های رای می‌ایستند

جلیل کوهپایه‌زاده، رئیس کمیته بهداشت ستاد انتخابات استان تهران با اشاره به واکسیناسیون احتمالی افرادی که پای صندوق‌های رای مستقر هستند، گفت: این اقدام در برنامه‌های وزارت کشوراست تا حتما انجام شود و این موضوع تا دو سه روز آینده مشخص خواهد شد. وی درباره وضعیت شیوع کرونا در شهر تهران افزود: نزدیک به ۷۰۰۰ تخت بیمارستانی درگیر کروناست و ورودی و خروجی‌های بیماران نسبتاً متعادل است. / ایلنا

امکان ثبت‌نام افراد بالای ۷۵ سال در سامانه واکسن

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام کرد: افراد ۷۵ سال به بالا که تاکنون واکسینه نشده‌اند می‌توانند برای دریافت واکسن در سامانه salamat.gov.ir ثبت‌نام کنند. به این ترتیب در روزهای آینده زمان محل تزریق واکسن به آنها پیامک خواهد شد. تا دیروز دومیلیون و ۱۶۳ هزار و ۶۴۱ نفر دوز اول واکسن کرونا و ۴۷ هزار و ۵۱۹ نفر نیز دوز دوم را تزریق کرده و واکسینه شده‌اند. / ایرنا

کس:

در سال ۶۵ نرخ رشد جمعیت ایران ۳/۹ درصد بود در سال ۹۵ این رشد به ۱/۲ رسید و حتی منجر به ثبت رکوردی در سال ۹۹ شد، سالی که در آن برای اولین بار در تاریخ کشور نرخ رشد جمعیت به کمتر از ۰/۷ درصد رسید

عکس: مجید آزاد جام جم

نرخ رشد جمعیت برای اولین بار به زیر یک درصد رسیده و این یک هشدار جدی برای پیر شدن کشور است

سرای سالمندان ایران

مریم خباز

جامعه

متولد می‌شود.

نتیجه این که با کاهش نرخ باروری، رشد جمعیت نیز نزولی شد و در حالی که در سال ۹۴، یک میلیون و ۵۷۰ هزار و ۲۱۹ نوزاد در کشور متولد شد، تعداد موالید درسال ۹۸ به یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر رسید.

معنی این‌کاهش‌ها، کاهش نرخ باروری و کاهش نرخ رشد جمعیت است به نحوی که اگر در سال ۶۵ نرخ رشد جمعیت ایران ۳/۹ درصد بود (یعنی به ازای هر صد نفر، نزدیک به چهار نفر به دنیا می‌آمدند) در سال ۹۵ این رشد به ۱/۲ رسید و حتی منجر به ثبت رکوردی در سال ۹۹ شد، سالی که در آن برای اولین بار در تاریخ کشور نرخ رشد جمعیت به کمتر از ۰/۷ درصد رسید.

این حرکت لاک پشتی رشد جمعیت برای کسانی که نگاه ملی به موضوع دارند، قضیه ترسناکی است. حتی برای کسی مثل محمداسماعیل اکبری، مشاورعالی وزیربهداشت و پدر پزشکی جامعه‌نگر ایران، مقدمه صفر شدن نرخ رشد جمعیت در آینده‌ای نه چندان دور و نشانه‌ای از افول جمعیت و گذار از جوانی به سالخوردگی است که به تعبیری موضوعاتی خطرناکند.

سیر سالمندی جمعیت

طبق تحلیل شهلا کاظمی‌پور، جمعیت‌شناس سرشناس، جمعیت فعلی ایران سالخورده نیست بلکه جمعیتی میانسال است. او به ایسنا توضیح داده کشورمان در مرحله اول سالخوردگی جمعیت قرار دارد و این صفت مختص کشوری است که ۷ تا ۱۴ درصد جمعیت آن بالای ۶۵ سال عمر داشته باشد. او همچنین اضافه می‌کند اگر این درصد به ۱۴ تا ۲۱ درصد برسد، جمعیت وارد فاز دوم سالخوردگی می‌شود و اگر روزگاری بیش از ۲۱ درصد جمعیت افراد بالای ۶۵ سال باشند، سالخوردگی جمعیت اتفاق می‌افتد یعنی همان نقطه‌ای که کشورهایی مثل ژاپن و آلمان در آن ایستاده‌اند.

تخمین این جمعیت‌شناس این است که اگر تا ۳۰ سال آینده نرخ رشد جمعیت و باروری در ایران همانی باشد که اکنون هست، کشور وارد مرحله سوم سالخوردگی می‌شود و آن وقت جمعیت پیران به یک پنجم جمعیت کشور افزایش می‌یابد.

با غلامرضا حسنی، جمعیت‌شناس و کارشناس تغییرات جمعیت نیز که هم‌کلام شدیم او تاکید کرد اگر نرخ باروری با عدد فعلی ادامه پیدا کند یعنی رشد طبیعی جمعیت

بلا تکلیفی بیمه تاکسیرانان

مرتضی ضامن، مدیرعامل اتحادیه تاکسیرانی شهرهای کشور گفت: با وجود توافق نامه سازمان تامین اجتماعی با سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مبنی بر به‌روزرسانی لیست رانندگان تاکسی و جایگزینی ۷۰۰۰ راننده فعال در حوزه حمل‌ونقل این کار اجرایی نشده و بیمه رانندگان تاکسی همچنان بلا تکلیف باقی مانده است. وی ادامه داد: علت این‌که چرا سازمان تامین اجتماعی زیر بار نمی‌رود و این کار را اجرایی‌کند سوالی است که برای ما هم بی‌پاسخ مانده است. / ایسنا

طرح‌های تشویقی زیر ذره‌بین

سال ۹۳ را نقطه عطف سیاست‌های جمعیتی کشور می‌دانند که علتش ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیت توسط رهبر انقلاب است؛ دقیقاً هفت سال پیش در روزی مثل امروز. با این حال غلامرضا حسنی، جمعیت‌شناس به ما می‌گوید که قبل از این تاریخ یک بار در سال ۹۱ و برای اولین بار در سال ۸۳ نخستین سیاست‌های جمعیتی ابلاغ شده بود که البته به انسجام سیاست‌های ابلاغ شده در سال ۹۳ نبود.

سیاست‌های ابلاغی رهبری شامل ۱۴ سیاست است که بر اساس اهمیت جمعیت در اقتدار ملی و به خاطر جبران کاهش رشد جمعیت و نرخ باروری در دهه ۹۰ تدوین شده است.

این سیاست‌های کلی پس از آن به چرخ راه طرح‌ها و تصمیمات متنوعی درمجلس و دولت تبدیل شد که همگی می‌کوشیدند به منویات رهبری، صورت عینی ببخشند، مثل طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده و طرح سهام آیندگان که اکنون درمجلس

درباره آن بحث می‌شود.

طرح جوانی جمعیت، پنج محور اصلی دارد که تسهیلات شغلی، مشوق‌های اقتصادی، حمایت از مادران و تکريم آنها، تسهیلات باروری و حمایت از فرزندآوری در دوران تحصیل را شامل می‌شود. اما مهم‌ترین بخش از این طرح مربوط است به اختصاص زمین به خانواده‌ها بابت تولد فرزند سوم. طبق این بند به کسانی که صاحب فرزند سوم می‌شوند زمینی به مساحت ۱۵۰ تا ۲۰۰ متر اختصاص می‌یابد که برای تهرانی‌ها این زمین در شهرهایی خواهد بود که کمتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت دارد. این زمین‌ها همچنین گفته شده یا با فروش اقساطی به خانواده‌ها داده می‌شود یا به صورت ۹۹ ساله. درماده ۴ این طرح نیز تاکید شده خانواده‌هایی که صاحب فرزند سوم به بعد می‌شوند از تخفیف‌هایی برای ساخت منزل، عوارض و نظام مهندسی بهره‌مند خواهند شد. البته طرح فعلا در مرحله چکش‌کاری است و کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده که در مجلس تشکیل شده در حال رفع ایرادهای شورای نگهبان است. پس فعلا چیزی از محسّنات این طرح شامل حال خانواده‌ها نمی‌شود.

به جز این اما نمایندگان مجلس طرح دیگری را نیز در دستور کار دارند که با عنوان طرح سهام آیندگان شناخته می‌شود. این طرح از سال پیش مطرح شده و اکنون در کمیسیون فرهنگی در حال بررسی است که البته احتمال ادغام آن با طرح جوانی جمعیت وجود دارد. این طرح، شکل‌گیری بنیاد ملی جمعیت را پیش‌بینی کرده تا برنامه های افزایش جمعیت و عملکرد نهادها، سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها نظارت کند. همچنین نکته قابل توجه این طرح، تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری با اختصاص سهام شرکت‌های معتبر دولتی اعم از پالایشگاه و پتروشیمی است. نکته این که این سهام برای فرزندان سوم و چهارم خانواده‌های معمولی و فرزندان دوم به بعد خانواده‌های سه دهک پایین جامعه در نظر گرفته شده‌است.

صرف‌نظر از این دو طرح که مربوط به سال‌های اخیر است، در گذشته نیز مجلس با طرح‌های مشابهی سعی در تشویق زاد و ولد داشته، همچنین دولت‌های قبلی با روش‌های ابداعی کوشیدند کاهش جمعیت را مهار کنند.

از شاخص‌ترین این تلاش‌ها طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده متعلق به مجلس هشتم بود که سال‌ها درباره آن حرف زده شد. این طرح خرداد ۹۲ با هدف افزایش نرخ باروری به حداقل ۲/۵ فرزند به ازای هر زن، با ۵۰۰ ماده درمجلس تهیه شد که به دلایل مختلف به سرانجام نرسید. مجلس نهم کاری با این طرح نداشت و این موضوع به مجلس دهم ارث رسید. کمیسیون فرهنگی مجلس هم این طرح را تصویب کرد اما تا پایان عمر این مجلس، طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده به صحن علنی مجلس نرسید و مجلس دهم بدون عملکردی درحوزه حمایت ازخانواده و تسهیل فرزندآوری به کار خود پایان داد.

این طرح اما خرداد۹۹ در دستور کار مجلس یازدهم قرارگرفت و پس از۱۲ سال معطلی دوباره به جریان افتاد که البته هنوز خروجی آن مشخص نیست. این طرح‌های بی‌سرانجام به اقدامات بی‌سرانجام دولت‌ها در این حوزه بسیار شبیه است. این طرح‌ها یادآوردهیه یک میلیون تومانی دولت دهم به هر نوزاد است که دولت در سال ۸۹ عهد کرده بود به حساب نوزادان متولد این سال واریز کند و هر سال نیز،۱۰هزارتومان به این کودکان بپردازد تا به همره آورده خانواده‌ها، وقتی این نوزادان جوان شدند یک بیس‌انداز،۱۲میلیون تومانی برای اشتغال و ازدواج و مسکن در اختیار داشته باشند. جالب این که اعتبار یک ساله دولت برای انجام این کار در پنج ماه اول تمام شد.

این برنامه‌های بی‌سرانجام همچنین در سال ۹۱ نیز تکرار شد، سالی که در آن براساس مصوبه راهبردها و اقدامات ملی مربوط به جلوگیری از کاهش نرخ باروری قرار بود به مادرانی که صاحب فرزند می‌شوند چه فرزند اول و چه فرزند سوم و بیشتر، سکه طلاهدا شود. هنوز هیچ کسی نمی‌داند چند مادر موفق به دریافت این سکه‌ها شدند یا این که اساسا سکه‌ای وجود داشت که توزیع شود.

تشویق فرزندآوری به روایت کارشناسان

کسانی که دغدغه‌های جمعیتی دارند، کارشناسانی که معتقدند فرصت طلایی مهار سقوط جمعیت خیلی زود از دست می‌رود و صاحب‌نظرانی که می‌دانند در گوشه گوشه جهان، سیاست‌های تشویقی متنوعی برای اقناع خانواده‌ها به فرزندآوری وجود دارد، از این همه طرح و برنامه و سیاست بر زمین مانده دلزده‌اند.

شهلا کاظمی‌پور، جمعیت‌شناس به زعم خویش بازی با الفاظ و تاکید مسوولان براین که «نگرانیم» را برای جلوگیری از انفجار جمعیت سالخوردگان در سال‌های آینده بی‌فایده می‌داند.

غلامرضا حسنی، جمعیت‌شناس و استاد دانشگاه نیز می‌گوید تا علل بی‌میلی خانواده‌ها به فرزندآوری مشخص و برنامه‌های حمایتی در عمل اجرا نشود، اتفاق مثبتی رخ نخواهد داد. صالح قاسمی، آینده‌پژوه و آسیب‌شناس نیز بر این باور است که تا دولت‌ها اراده‌ای برای حمایت از خانواده و فرزندآوری نداشته باشند چیزی تغییر نمی‌کند.

حسنی به سیاست‌های تشویقی سایر کشورها اشاره می‌کند. او از ژاپن حرف می‌زند که در آن مخارج هر فرزند تا ۱۳ سالگی برعهده دولت است و این وظیفه به‌خوبی انجام می‌شود. همچنین درباره روسیه می‌گوید روز ملی باروری دارد و به همه کسانی که حول و حوش این روز اقدام به باروری می‌کنند مشوق‌های خوبی می‌دهد. روسیه حتی به گفته او به زنانی که فرزندان متعددی دارند لقب مادر میهن و مدال ملی می‌دهد و به این ترتیب فرزندآوری را تشویق می‌کند.

این کارشناس اما درباره کشور خودمان می‌گوید ما سیاست‌ها و برنامه‌های متعددی طراحی می‌کنیم که اجرایشان نمی‌کنیم و نگاه‌مان به مقوله جمعیت ملی، همگن و یکدست نیست و در مدیریت جمعیت نیز نقص داریم.

صالح قاسمی نیز که به اجرا نشدن سیاست‌های کلی جمعیت در هفت سال گذشته نقد دارد، توضیح می‌دهد اشکال کار در این است که سیاست‌های بالادستی تبدیل به قانون و دستورالعمل نمی‌شود و هیچ اراده‌ای برای اجرای سیاست‌های جمعیتی وجود ندارد؛ تحرکی هم اگر بر اثر برخی فشارها اتفاق می‌افتد نمایشی است.